

Винаход

и

Ок ул яр и

Гармат и

Артезіансь кі свердлов ни

**ЗАХІДНА
ЄВРОПА**

Освіта і наука

**Основна філософська
течія –
схоластика
(спосіб пізнання світу –
вірою чи розумом)**

Фома Аквінський (1225–1274)

вважав, що якщо
висновки розуму
суперечать вірі,
то це свідчить
лише про
нелогічний хід
міркування.

П'єр Абеляр

(1079-1142 pp.)

Проголосив вищий авторитет розуму, закликаючи нічого не приймати на віру.

(«Не тому віруєш, що так сказав бог, а тому, що ти переконаний, що так воно і є»).

Усередні віки існували і церковні, і світські **ШКОЛИ**.

У школах викладали так звані **сім вільних наук**:

- граматику,
- риторику,
- діалектику,
- арифметику,
- геометрію,
- астрономію
- музику.

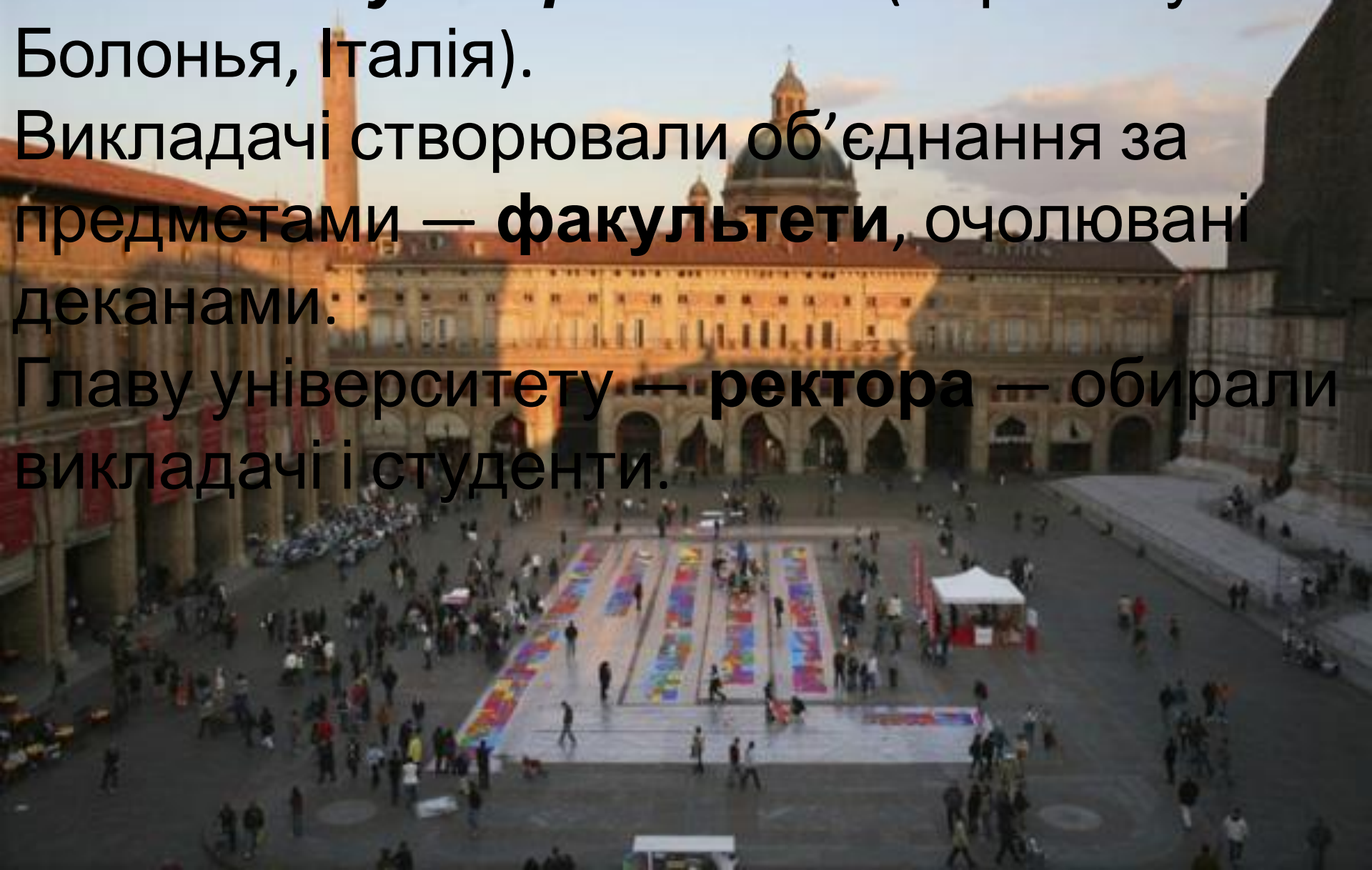
У школах дорослі навчалися разом із дітьми.

Читати вчилися за церковними книгами.

Наприкінці XII — на початку XIII ст. почали з'являтися **університети** (перший у місті Болонья, Італія).

Викладачі створювали об'єднання за предметами — **факультети**, очолювані деканами.

Главу університету — **ректора** — обирали викладачі і студенти.

Оксфордський університет

Кембриджский университет

**Літерату
ра**

Героїчний епос (пісні, легенди, перекази)

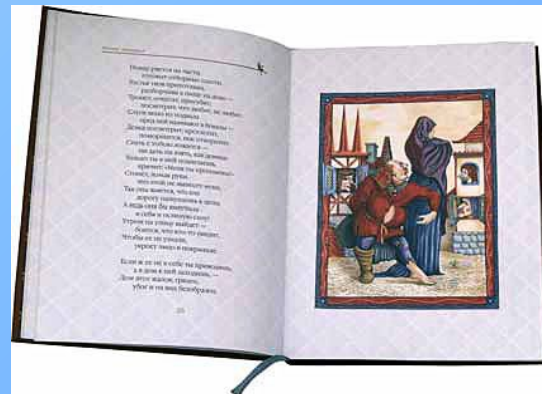
«Оповідь про
Беовульфа»,
«Пісня про Роланда»,
«Пісня про Сіда»,

Лицарський роман –
розповідь про подвиги.
«Трістан та Ізольда» (легенди
про короля
Артура та лицарів Круглого
столу).

Лицарі-поети у Франції
(трубадури і трувери)
оспівували жіночу красу та своє

Ваганти (від латини – «бродячі люди»)

- *Ваганти - мандрівні ченці, школярі студенти, автори вільнодумної, життєлюбної, далекої від аскетичних ідеалів церкви, подеколи гостросатиричної лірики.*

- Ваганти писали свої твори латиною, оскільки ця мова за Середньовіччя була не тільки мовою католицької церкви, а й мовою науки та освіченоті. В університетах, у монастирських та міських школах Європи заняття велися саме латиною.

Архітектура і образотвор че мистецтво

Романський стиль

**Романський стиль
вирізнявся масивністю і
зовнішньою суворістю
споруд, які зберігають
оборонні, захисні функції.**

**Найбільша увага
приділялася спорудженню
храмів-фортець, монастирів-
фортець, замків-фортець, що
розташовували на
підвищених ділянках
місцевості. Головним**

Монастир в Ла-Сеу-д'Уржелъ, Іспанія

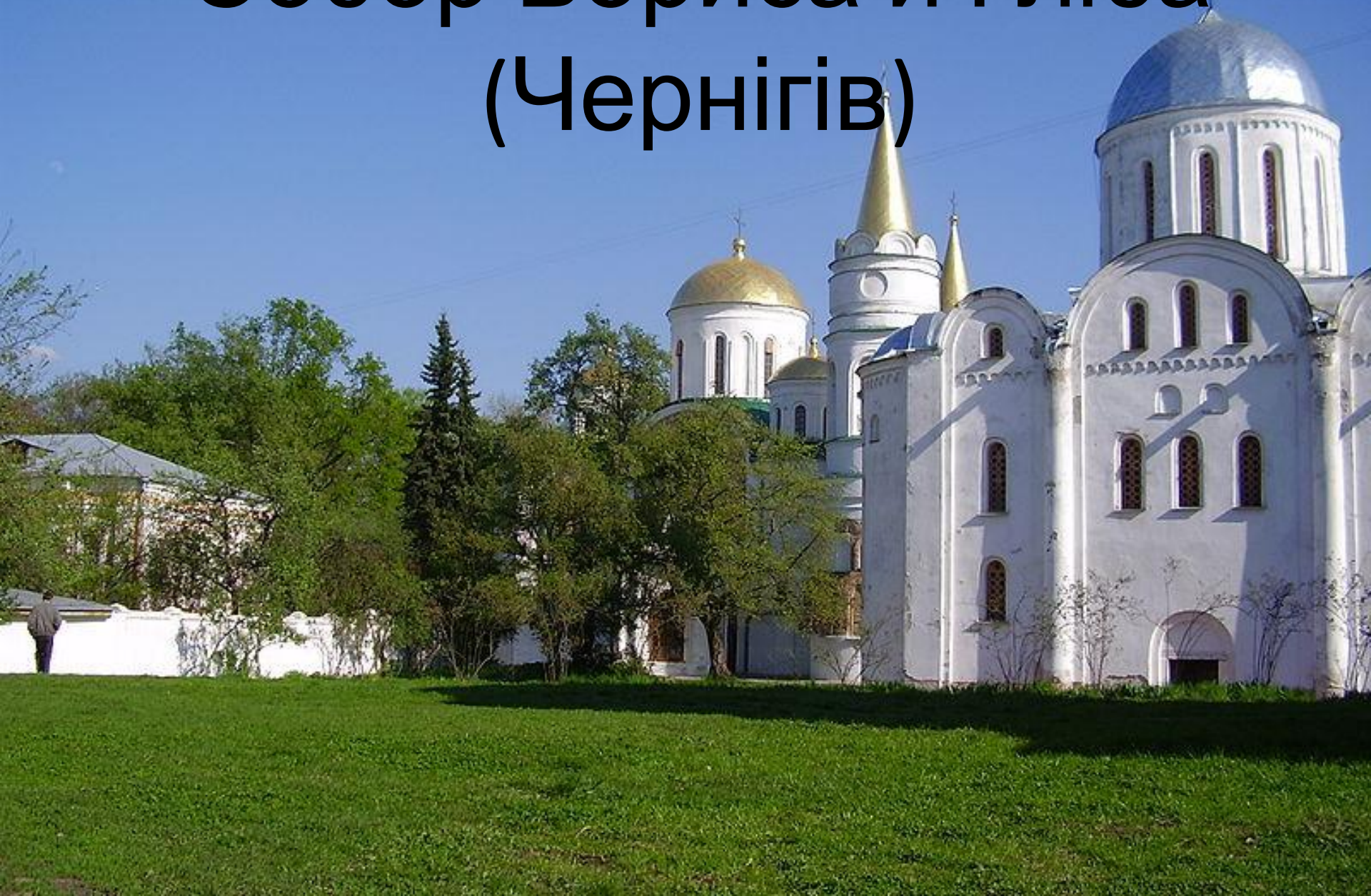
Абатство Св.Віктора в Джензі, Італія

**Мантуя,
Італія.
Ротонда
Сан
Лоренцо.**

Собор Бориса й Гліба (Чернігів)

Капітелі –
основна тема
Страшний
суд і
Апокаліпсис

**Фрески з церкви
в Таулі, 1123 рік,
Національний
музей мистецтва
Каталонії,
Барселона.**

Для романської
композиції
характерні простір,
позбавлений
глибини,
різномасштабні
фігури, різкі
кольорові гами.

Апостоли
з Оркау.
12
століття.
Обидві -
Націонал
ьний
музей
мистецтв
а
Каталонії,
Барселон
а.

ГОТИЧНИЙ СТИЛІ

**Непорівнянний простір
собору, вертикалізм його
веж і зводів,
підпорядкування
скульптури ритмам
динамічності
архітектури,
багатобарвне сяйво
вітражів робили сильний
емоційний вплив на
віруючих.**

**Церква Святого Миколая.
Місто Київ, Україна.**

**Реймський собор,
Франція**

Собор
в
Шартрі,
Франці
я

Реймський собор,

A photograph of Somerset Cathedral, a large Gothic-style building with intricate stone carvings and tall spires. The cathedral is situated behind a green lawn where several people are sitting. To the right, there is a tree with pink flowers and a small building. The sky is overcast.

Сомерсет, Кафедральный собор,

Церква
Святого
Миколая.
Місто
Київ,
Україна.

**Гнєзненські
бронзові
ворота
(Польща)**

Вівтар св Віта Ствоша в Кракові

**ВІЗАНТІ
Я**

- Граница Византийской империи к 1025 г.
- Территория Византийской империи к 1025 г.
- Зависимые территории
- Болгарское государство в конце X — начале XI в.
- Границы фем (военных округов)
- Восстание Фомы Славянина в 821—823 гг.
- Восстание павликан в конце X — начале XI в.
- Места и даты важнейших сражений
- Временные присоединения
- Резиденция константинопольского патриарха

Періодизація

IV — V ст. — період імператора Костянтина Великого;
VI — VII ст. — період Юстиніана I. Перші два періоди — етапи формування культури. Характеризуються розпадом рабовласницького і розвитком феодального ладу, формуванням християнського світосприйняття;
726 — 843 рр. — період іконоборництва;
IX — X ст. — період Македонського відродження;
XI — XII ст., що характеризується першими хрестовими походами на візантійські території;
I половина XIII — IV хрестовий похід призводить до захоплення Константинополя;
кінець XIII — XV — палеологівське відродження — правління останньої Візантійської династії.

Освіта і наука

Традиції Античності зберігали:

- астрономії;
- філософії;
- медицині.

«Грецький
ВОГОНЬ»

Смальта для

Михайло Пселл

використав вчення
Платона для
обґрунтування
права критикувати
деякі
церковні
авторитети

**Історики жили при
дворі імператора.
Висвітлювали
ВИКЛЮЧНО
державну позицію
історичних подій.**

Магнаврська вища школа

(7 вищих мистецтв) IX
ст. Викладали
богослівсь
кі
і світські
науки

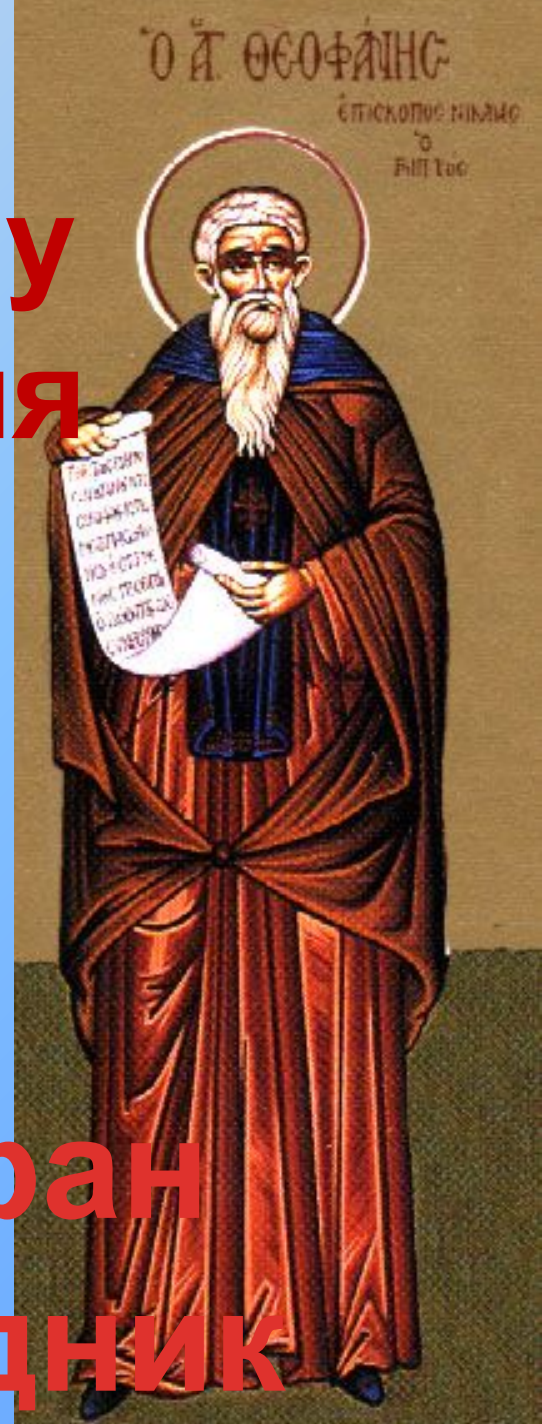

Система освіти складалася з декількох ступенів:

1. *Елементарна школа* — коло 3-х років — читання, письмо, а також рахуванню і співам, деякі відомості по міфології, світській та біблійній історії.
2. *Школа «граматиста»* — 6-7 років — граматика. Мета: навчити правильно говорити і писати, розуміти і пояснювати античних авторів.
3. *Школа ритора* — читання і заучування напам'ять найвідоміших робіт античних і християнських письменників, ораторів, богословів, істориків, філософів.
4. *Філософська школа* — філософія (знання), а також арифметику, геометрію, музику, астрономію, фізику, логіку, етику.

Літерату
ра

Костянтину VII Багрянородному «Про управління державою»

Феофан
Спавідник

**Федор
Студит, який
заснував
гімнографію
– церковну
поезію, як
новий вид
поезії, на
основі
народних
мотивів**

Мемуари – опис подій, свідком яких був автор

Архітектору
ра

**Виділяють
два
типи храмів**

Базилік

Базиліка святої Софії

Храм святої Софії

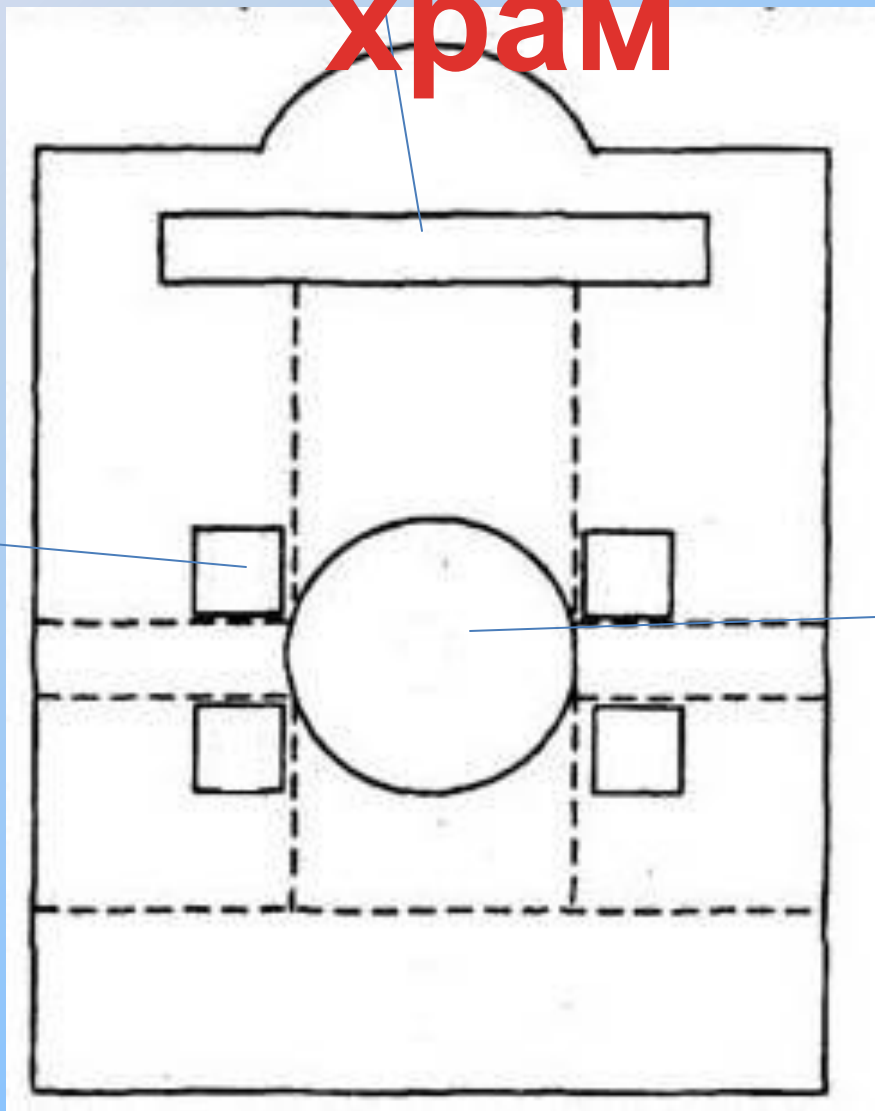
Хрестово-купольний

Вівтар

храм

Стовпи

Купол

Мілерейо н

Образотвор
че
мистецтво

Іконопис станковий і фресковий

Основні художні принципи іконопису:

1. Типологізація образів і сюжетів (Христос, Марія, апостоли);
2. Незвичайність засобів художньої виразності — плоскість зображення, статичність фігур, відсутність глибини простору;
3. Анонімність авторів;
4. Канонізація сюжетів, співвідношення фігур, поз, підбору фарб тощо.

Мозаїк а

Характерно:
порушення пропорцій,
підкреслена «безплотність» фігур,
витягнутість форм, широко відкриті
очі,

Книжкові мініатюри

Витвір
образотворчого
мистецтва малого
розміру, виконане
тонким пензлем. Ними
прикрашалися
богослужебні книги,
історичні і літературні
твори.

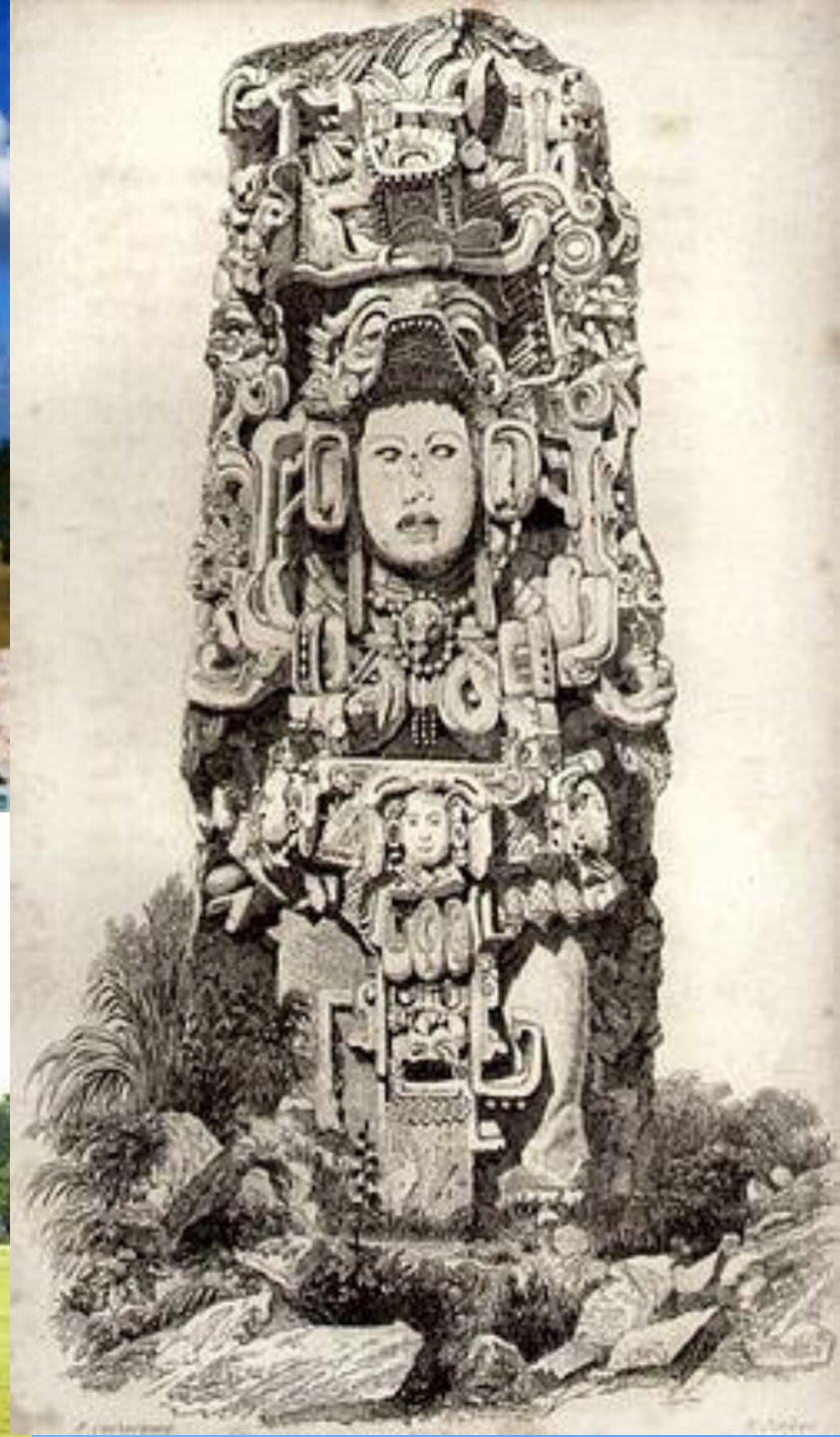
ДОКОЛУМБОВА АМЕРИКА

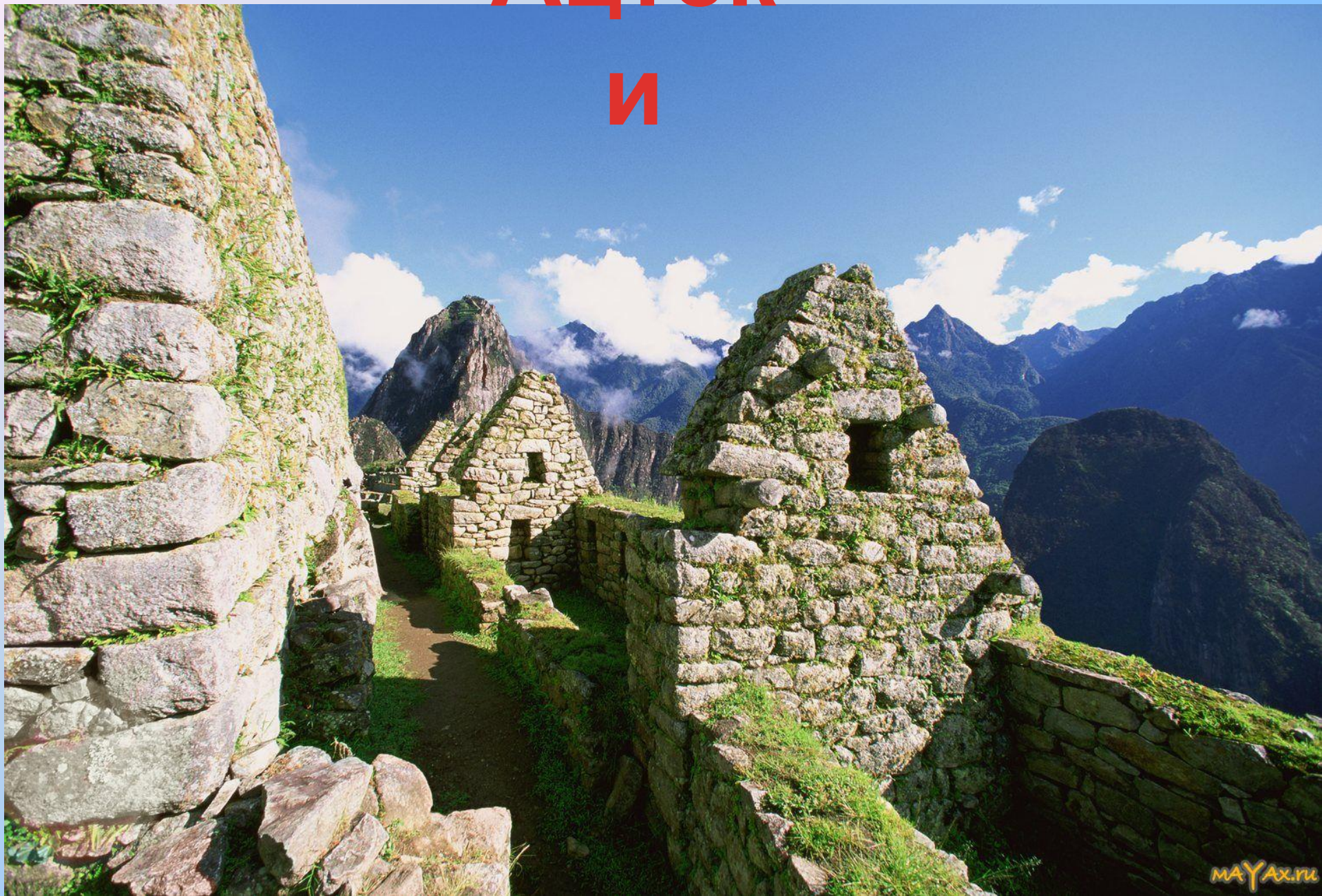
**Цивілізація
Майя**

29 SEP 2008

Ацтек и

Інк и

Остання цитадель інків —
місто Мачу Пікчу.

Місто розташоване на
висоті
2300 метрів над рівнем
моря

Камінь Сонця

Кераміка інків

СХІДНА КУЛЬТУРА

Мухамме

Мусульмани вірили, що крім Аллаха існують ще ангели і джини. Існує божественне зумовлення — доля, фатум. В Корані, як і в Біблії, бог багато разів іменується милостивим, всепрощаючим. Найважливіша ж якість Аллаха є його нескінченна могутність і

Розпис стіні

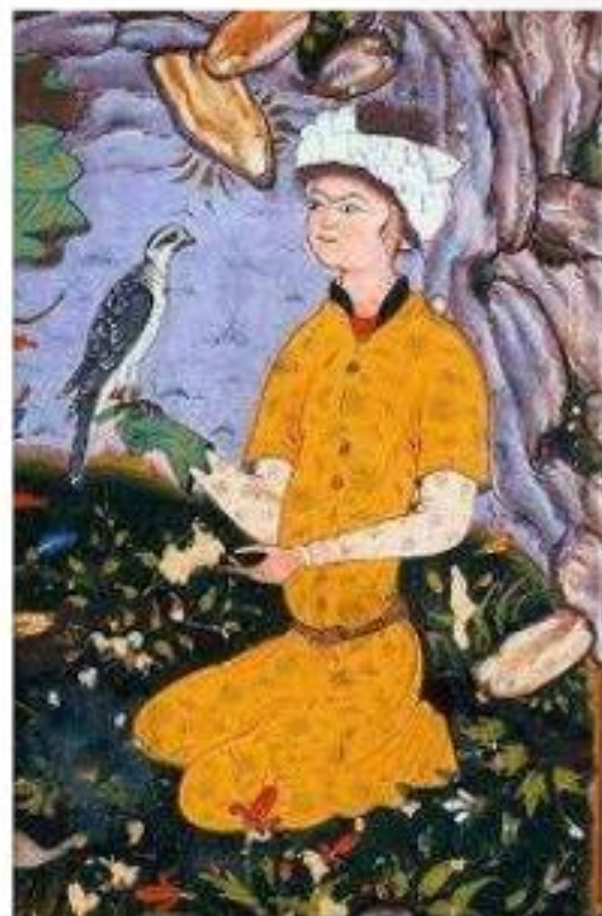
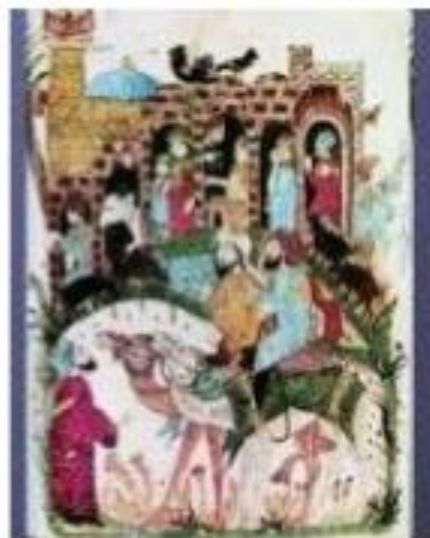

Килимови й орнамент

Багдадська книжкова мініатюра

Книжкова мініатюра — зроблені від руки малюнки, багатобарвні ілюстрації клейовими й іншими фарбами в рукописних книгах, а також декоративні елементи оформлення цих книг — ініціали, заставки та ін.

Мічеті з мінаретами

